

Identificació de l'expedient

Informe relatiu a l'expedient EMC_43_2019, amb relació a la sol·licitud del Departament d'Empresa i Coneixement d'informe d'impacte de gènere sobre la proposta Avantprojecte de llei per a establir el marc regulador de les àrees de promoció econòmica urbana (APEU).

Fet

1. La Direcció General de Comerç del Departament d'Empresa i Coneixement ha fet arribar a aquest Institut (data d'entrada 01-03-2019) la proposta d'Avantprojecte de llei per a establir el marc regulador de les àrees de promoció econòmica urbana (APEU).

Fonaments jurídics

1. Normativa base sobre igualtat i transversalitat de la perspectiva de gènere

- a) Articles 2 i 3.3 del Tractat UE, on s'estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat entre dones i homes.
- b) Articles 8 i 10 del Tractat de Funcionament de la UE, on s'estableix que en totes les seves accions la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats entre homes i dones, i promoure la seva igualtat.
- c) Compromís estratègic per a la igualtat entre dones i homes 2016-2019, actual full de ruta de la Comissió Europea per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- d) L' Estatut d'autonomia de Catalunya, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- e) La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i dret de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones.

2. Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- a) L'article 36.3.b de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, estableix que els avantprojectes de llei han d'anar acompanyats, entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere.
- b) L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en la redacció donada per la Disposició final Primera de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que corresponen a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 36.3.b de la Llei 13/2008, precitada, tràmit intern que es dona per complert amb aquest document.

3. Anàlisi terminològica del text articulat presentat

- a) El principi Setè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Aquesta guia es pot consultar en la següent ruta:
[http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio i difusio/publicacions en linia/classific
temes/temes opuscles divulgatius/guia usos no sexistes](http://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/classific_temes/temes_opuscles_divulgatius/guia_usos_no_sexistes).

Com a exemples de solucions de la guia, el seu punt 3.2 tracta les formes dobles abreujades i disposa que "L'ús de formes dobles abreujades només és adequat en textos breus i esquemàtics". Per tant, formes com "del President/a" o "el secretari/a" de text presentat a informe, no són recomanables.

Atès el contingut de la citada guia, aconsellem substituir les formes que consten a la conclusió quarta.

4. Anàlisi del contingut del text articulat presentat

L'article 31.3 de Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, disposa:

"Les administracions públiques han de tenir en compte en el disseny de la ciutat, en les polítiques urbanes, en la definició i execució del planejament urbanístic, la perspectiva de gènere, utilitzant per fer-ho, especialment, mecanismes i instruments que fomentin i afavoreixin la participació ciutadana i la transparència."

D'altra banda, l'article 53 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, disposa:

"1. Per a fer efectius els principis a què fa referència l'article 3, les polítiques de medi ambient, urbanisme, habitatge i mobilitat han de:

- a) Incorporar la perspectiva de gènere en totes les fases del disseny, la planificació, l'execució i l'avaluació urbanístics, per a posar en igualtat de condicions, en el disseny i en la configuració dels espais urbans, les necessitats i les prioritats derivades del treball de

mercat i del domèstic i de cura de persones, i també per a col·laborar a eliminar les desigualtats existents. (...)

2. Les administracions públiques de Catalunya, per a complir les mesures a què fa referència l'apartat 1, han de garantir: (...)

d) L'aplicació d'una política urbanística que tendeixi a crear ciutats compactes, mixtes i pròximes, que mantinguin la relació amb la natura, on es redueixi la presència i la prioritat del vehicle privat i s'introdueixin mesures per a millorar i densificar les àrees monofuncionals residencials. En aquest sentit, la política urbanística ha de preveure la descentralització de serveis, de manera que la construcció d'infraestructures i l'ordenació del sòl donin resposta a les necessitats de conciliació de la vida personal, familiar i laboral, disminuint els temps de desplaçament i garantint l'accessibilitat dels serveis en igualtat d'oportunitats.

e) Equipaments públics amb instal·lacions que facilitin els usos i cobreixin les necessitats de tothom. En aquest sentit, i en la mesura que sigui possible, cal habilitar zones per a l'atenció d'infants, especialment per a disposar de canviadors de bolquers, accessibles tant per a homes com per a dones.”

Per tal de complir amb aquests mandats legals de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques de disseny de ciutats, cal tenir en compte els elements de l'accessibilitat (a les estacions i a les parades del transport públic, als equipaments, als serveis, als espais urbans, als sectors residencials, etc.) la mobilitat (eliminar obstacles per cotxets d'infants, cadires de rodes, carrets de la compra, bastons, gossos, crear àrees lliures de trànsit rodat, etc.) la seguretat (senyalització, visibilitat, grau de lluminària, afluència; etc.) i l'ús del teixit urbà (afavorir la barreja d'usos a les parcel·les d'ús residencial, evitar els grans equipaments comercials que depenen del transport privat, dotar d'espais verds i d'equipaments de suport a la vida quotidiana, etc.).

Per tant, cal que entre les finalitats i les funcions de les àrees de promoció econòmica urbana (APEU), des del punt de vista de les dones, també es compti amb aquests elements citats de l'accessibilitat, la mobilitat, la seguretat i l'ús del teixit urbà. Per això, cal fer esment a la perspectiva de gènere en el text presentat a informe, i proposem fer-ho de la manera que consta en les conclusions primera i segona.

L'article 17 de la proposta presentada disposa que els òrgans de l'entitat gestora són com a mínim l'Assemblea General, la presidència, la secretaria i la gerència, i que de manera facultativa es pot preveure una Junta Directiva, un vicepresidència i una tresoreria.

Amb relació a aquests òrgans convé tenir en compte que l'article 3 de la citada Llei 17/2015, disposa com a principi de l'actuació dels poders públics que han de promoure la representació paritària en la composició dels òrgans de direcció, de participació, de representació, etc, i en els espais de presa de decisions. Igualment, l'article 5 estableix que correspon a l'Administració de la Generalitat, fomentar la presència de dones en els òrgans de participació i en els espais de presa de decisions. L'article 18 insisteix que les administracions públiques de Catalunya han de fomentar el principi de representació equilibrada en els òrgans de direcció de les associacions i organitzacions de tota índole. I finalment, l'article 20 disposa que “els col·legis i agrupacions professionals i empresarials, les organitzacions sindicals, culturals i socials i els partits polítics han d'establir els mecanismes que garanteixin la participació activa de les dones, i també l'accés d'aquestes als òrgans directius, amb l'objectiu d'assolir-hi la representació paritària.”

Atenent el contingut d'aquestes disposicions, es proposa l'aportació que consta a la conclusió tercera d'aquest informe.

Conclusions

D'acord amb tot el que s'ha dit, l'aportació d'aquest Institut pel que fa a la proposta de normativa presentada a informe es concreta en les recomanacions següents:

Primera

A l'article 1.2 de l'Avantprojecte, caldria afegir-hi el que consta en negreta:

"2.- Les finalitats d'aquestes àrees són la modernització i la promoció de determinades zones urbanes, així com millorar la qualitat de l'entorn urbà mitjançant actuacions sostenibles i que propiciïn l'exercici efectiu de la plena ciutadania des del respecte a la diversitat i la diferència; consolidar el model de ciutat compacta, complexa i cohesionada i mediambientalment eficient; i incrementar la competitivitat de les empreses i afavorir la creació d'ocupació."

Segona

A l'article 3 de l' Avantprojecte, caldria afegir-hi un nou apartat amb el següent contingut:

"En tot cas, caldrà tenir en compte la perspectiva de gènere quan la naturalesa d'aquestes funcions ho permeti."

Tercera

A l'article 17 de l' Avantprojecte, caldria afegir-hi un apartat 3 amb el següent contingut:

"3- Ahora de designar les persones titulars d'aquest òrgans, l'Assemblea General haurà de procurar la paritat de dones i homes".

Quarta

Gramaticalment, es proposen les següents modificacions:

- Allà on consta "*el president/a*", ha de constar **"el president o presidenta"**.
- Allà on consta "*al president/a*", ha de constar **"al president o presidenta"**.
- Allà on consta "*per al President*", ha de constar **"per al president o presidenta"**.
- Allà on consta "*del President/a*", ha de constar **"del President o Presidenta"**.
- Allà on consta "*el secretari/a*", ha de constar **"el secretari o secretària"**.
- Allà on consta "*al secretari/a*", ha de constar **"al secretari o secretària"**.

- Allà on consta “*el membre de l'entitat*”, ha de constar “**el o la membre de l'entitat**”.
- Allà on consta “*el/la Gerent*” i “*el Gerent*”, ha de constar “**el o la Gerent**”.
- Allà on consta “*del/de la Gerent*”, ha de constar “**del o de la Gerent**”.
- Allà on consta “*al Gerent*”, ha de constar “**al o a la Gerent**”.
- Allà on consta “*un auditor*”, ha de constar “**un auditor o auditora**”.
- Allà on consta “*de venedor o prestador de serveis i comprador o adquirent*”, ha de constar “**de la persona venedora o prestadora de serveis i de la compradora o adquirent**”.
- Allà on consta “*el titular o bé el promotor*”, ha de constar “**la persona titular o bé promotora**”.
- Allà on consta “*del cònjuge*”, ha de constar “**del o de la cònjuge**”.

La presidenta